

**Про законодавче забезпечення
підтримки створення ситуаційних центрів та інфраструктури відеоспостереження
у громадських місцях в Україні**

Преамбула

Внутрішня безпекова ситуація в сучасній Україні зумовлює відчуття незахищеності для людини та стримує залучення інвестицій в економіку.

Виконанню робіт з подолання вказаних проблем присвячений розділ Програми діяльності Кабінету Міністрів України (<https://program.kmu.gov.ua/>), який містить ключові цілі:

- 13.1. Кожен українець почуває себе захищеним від фізичних загроз
- 13.2. Людина, яка потрапила в біду (надзвичайну чи іншу життєву ситуацію, що загрожує її життю чи здоров'ю), отримує допомогу навіть у найвіддаленіших куточках країни
- 13.3. Українці та їх майно убезпечено від пожеж та аварій
- 13.4. Українці захищені від організованої злочинності та масових заворушень
- 13.5. Українці захищені надійним кордоном та задоволені сервісом при його перетині

В описі шляхів досягнення цих цілей зокрема говориться:

Для досягнення цієї мети ми впровадимо комплексні інтелектуальні системи відеоспостереження з потужною аналітичною складовою, створимо мережу підрозділів поліції за типом “поліцейська станція”, створимо систему ефективної протидії злочинам у кіберпросторі, знизимо ризики створення та діяльності організованих злочинних угруповань, реалізуємо принцип “Community Policing” шляхом поширення проекту “Поліцейський офіцер громади”, реалізуємо сучасні принципи поліцейської діяльності, керовані аналітикою (Intelligence-Led Policing).

Серед завдань щодо скорочення кількості тяжких та особливо тяжких злочинів вказуються наступні:

- 1.1. Реформуємо кримінальну поліцію та органи досудового розслідування з метою підвищення ефективності розкриття та розслідування кримінальних правопорушень (до 2023 року).
- 1.2. Запровадимо систему захисту та безпеки свідків (до 2023 року).
- 1.3. Запровадимо сучасний принцип поліцейської діяльності, керований аналітикою (Intelligence –Led Policing) (до 2021 року).

Перелік законодавчих ініціатив

Для виконання вказаних завдань і досягнення цілей необхідно залучити в країну значні зовнішні і мобілізувати внутрішні фінансові ресурси (в цільових індикаторах виконання Програми говориться про залучення 50 млрд. доларів прямих іноземних інвестицій), а також врегулювати законодавчо низку питань, зокрема:

1. Прийняти новий закон у сфері відеоспостереження у громадських місцях в Україні, яким передбачити:

- 1.1. Створення: національного реєстру засобів відеоспостереження, здійснюваного у громадських місцях;
- 1.2. Обов'язок операторів систем відеоспостереження, створених як за кошти приватних інвесторів, так і за публічні кошти, подавати у встановленому порядку для

внесення до Національного реєстру засобів відеоспостереження у громадських місцях дані щодо місць розташування стаціонарних відеокамер спостереження або місць розташування (території охоплення) мобільних безпілотних наземних або літальних комплексів з функцією відеоспостереження у громадських місцях.

2. Передбачити в бюджетах країни на 2021-2023 рр. кошти на фінансування фонду підтримки інвестицій у сфері громадської безпеки, з якого надавати субвенції окремим органам місцевого самоврядування, міжрегіональним програмам тощо на проекти зі створення ситуаційних центрів та розбудову інфраструктури відеоспостереження. З цього фонду частка співфінансування інвестиційних проектів могла б складати, наприклад, 10-15%, а разом із субвенціями з місцевих бюджетів - 20-30%. За цих умов значну частину інфраструктури відеоспостереження в країні можна було б створити за кошти приватних інвесторів, чії інвестиції мають збільшити фінансування подібних програм у 3-5 разів (на кожен гривню з бюджетів різних рівнів – 2-4 грн. інвестицій). Умови співфінансування таких проектів з боку державного фонду та бюджетів місцевих програм мають регламентуватись з посиланням на обов'язкове виконання вимог чинного законодавства у сфері захисту персональних даних (GDPR, Керівництво з передачі персональних даних через відеосистеми (Guidelines 3/2019 on processing of personal data through video devices) тощо) а також вимог щодо відповідності Технічним регламентам, оцінку відповідності (яким варто виконувати через процедури, передбачені, наприклад, Настановою з методичного застосування національних стандартів для оцінки відповідності технічним регламентам України електронної продукції технічних засобів охоронного призначення та протипожежного захисту, <http://ufib.com.ua/images/News/Nastanova.pdf>). Процедури закупівлі технічних засобів та комплексів відеоспостереження або послуг мають містити можливість використання нефінансових критеріїв оцінки, а кваліфікаційний відбір учасників - можливість користування даними реєстрів (більш детальні вимоги до досвіду).

3. Передбачити у новому законі щодо відеоспостереження можливість запровадження системи суспільного нагляду за діяльністю у сфері відео спостереження та виконання профільною саморегулювальною організацією наступних функцій:

- ведення реєстру рекомендованих для використання в Україні технічних комплексів і систем з відеоспостереження та елементів таких систем;
- ведення реєстру виконавців робіт/надавачів послуг з проектування, монтажу та гтехнічного обслуговування технічних комплексів і систем з відеоспостереження та ведення баз даних щодо контролю якості наданих ними послуг з відеоспостереження;
- забезпечення організаційних та експертних заходів з метою запровадження міжнародних та регіональних стандартів (зокрема, стандартів Європейського Союзу) та складання проектів національних стандартів і технічних регламентів з рієвдеоспостереження, а також стандартів сумісності елементів і систем відеоспостереження з телекомунікаційними та іншими мережами і технологічними системами, а також стандартів кібербезпеки і захисту персональних даних при запровадженні відео спостереження, **будівельних норм і правил, пропозицій до кошторисної документації в будівництва – щодо облаштування на об'єктах будівництва систем відеоспостереження, проведення незалежної добровільної оцінки щодо технічних рішень у сфері відеоспостереження тощо;**

- забезпечення заходів з формування «бібліотеки рішень» щодо облаштування, використання та обслуговування систем відеоспостереження та їх елементів та формування типових пропозицій для замовників таких систем (або включити такі пропозиції до кодексу практики – у разі його запровадження.).

4. Забезпечити органам Національної поліції, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України та Національного антикорупційного бюро України, а також відповідним органам і службам єдиної державної системи цивільного захисту та комунальним службам і підрозділам **можливість оперативного доступу до інформації**, отриманої з систем відеоспостереження у громадських місцях, розпорядниками яких є публічні установи і організації (крім режимних об'єктів), а також інші особи, якими встановлені системи відеоспостереження за рахунок коштів або за часткового фінансування з фонду підтримки інвестицій у сфері громадської безпеки, або інші особи, які виявили бажання приймати участь на добровільних началах у системі оперативного доступу до інформації відеоспостереження у громадських місцях, з метою оперативного реагування відповідно до функцій і повноважень кожного органу, служби або підрозділу; а також затвердити відповідні протоколи оперативного доступу до такої інформації та оперативного обміну інформацією, зокрема, в режимі віддаленого доступу до даних з відеоспостереження у громадських місцях. Серед іншого, оперативний доступ до інформації з відеоспостереження у громадських місцях має забезпечувати можливість належного та ефективного виконання органами Національної поліції превентивних поліцейських заходів – згідно узгоджених протоколів доступу до інформації з відеоспостереження, погоджених між органами Національної поліції та зазначеними вище розпорядниками систем відеоспостереження у громадських місцях, а також забезпечувати відповідні форми сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності відповідно до угод між оперативними підрозділами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, та зазначеними вище розпорядниками систем відеоспостереження у громадських місцях.

5. Внести, за необхідності, зміни до законодавства, яке регламентує виконання та процесуальне оформлення слідчих дій з урахуванням нових, передбачених Законом, технічних можливостей та організаційних форм взаємодії з експертним середовищем та органом суспільного нагляду за дотриманням норм Закону про відеоспостереження в громадських місцях.

6. Забезпечити внесення змін до законодавства стосовно кібербезпеки щодо захисту інформації та даних, доступ до яких забезпечують системи відео спостереження, а також каналів зв'язку в телекомунікаційних мережах та до/з інформаційних та ситуаційних центрів.

7. Забезпечити внесення змін до законодавства стосовно можливості спільного фінансування, створення та використання систем відеоспостереження, які мають бути встановлені та використовуватися в громадських місцях, а також спільного доступу до інформації та даних з систем відеоспостереження, зокрема, для органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема, при впровадженні систем відеоспостереження на автомобільних дорогах та контрольно-вагових комплексах.

8. Ініціювати розробку підзаконних актів для впровадження системи за допомогою якої будь-яка особа, з використанням елементів відеоспостереження приватних мобільних пристроїв (смартфонів тощо) в режимі реального часу може повідомити про вчинення злочинних дій, інших правопорушень, або про загрозу

Законодавчі пропозиції УФІБ до плану діяльності
РГ «Безпека життєдіяльності та захист бізнесу»
Української Ради Бізнесу в редакції від 24.12.2019 р.

життю та безпеці осіб, зокрема, шляхом системи екстреної допомоги (112) та забезпечення пріоритетів щодо набору номера 112.

Громадське місце - частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/5664>